

Standpunkt ikke skulde være i Strid med de kirkelige Frihedskrav, som er fremsatte af Grundtvig og hans Venner, at være fuldkommen uholdbar.

Vi har i Askov-Adressen af 1881, som jeg tidligere har citeret her i Tinget, i kort Sum de kirkelige Frihedskrav fra grundtvigsk Side, som de den Gang blev formuleret af en nogenlunde autoritativ Forsamling af Grundtvigianere, og det første Punkt i denne Adresse gik ud paa Lærefrihed med Fritagelse for Symbolforpligtelse for Folkekirken. Præster, og et af de næste vigtige Punkter er en dertil svarende Ritualfrihed. Nu er det mig klart efter hele den Stilling, som det ærede Medlem fra Ringkøbing har indtaget i mange Aar til folkekirkelige Spørgsmaal, at det ærede Medlem er Modstander af disse to Hovedpunkter i Askov-Adressen, altsaa Modstander af et Par af de væsentlige Punkter i de grundtvigske kirkelige Frihedskrav. Hvis det ærede Medlem fra Ringkøbing havde faaet sin Villie i denne Sag, hvis han f. Eks. havde været Kirkeminister under Arboe Rasmussen-Situationen, er der neppe nogen Tvivl om, hvordan den Sag var endt. Den var da endt med Pastor Arboe Rasmussens Afskedigelse efter Biskop Poulsens Indstilling. Det fremgaar ogsaa af et Par Artikler i det ærede Medlems Ugeblad, og det fremgaar af, hvad hans kirkelige Vaabendrager, Pastor J. L. Laursen, har udviklet Gang paa Gang og bl. a. i det sidste Nummer, hvor han paa en efter min Mening utilbørlig Maade omtaler Pastor Arboe Rasmussen som en Mand, hvis Fingre kun klør efter at faa fat i Folkekirken økonomiske Midler. Dette forekommer mig at være en utilbørlig Maade at omtale en Medborger paa.

Interessant er det for øvrigt at se, at næsten alle, der nu advarer mod en kirkelig Lovgivning, selv om det kun drejer sig om en lille Nød- og Lejlighedslov, staa paa det Standpunkt, at de selv Gang efter Gang har ønsket Arboe Rasmussen-Spørgsmaalet løst administrativt, nemlig ved Pastor Arboe Rasmussens Afskedigelse. Det har der fra den Side ikke været nogen som helst Betænkelighed ved. Den Indre Mission, der ved Aarsmødet i Randers sendte et Telegram til Landstinget om at standse Behandlingen af Sagen, fordi den ikke maatte afgøres, før den nye Grundlov var traadt i Kraft, har stadig i alle disse Aar ønsket og krævet Pastor Arboe Rasmussen afskediget. Men det vilde have været en saa dybt indgribende Handling,

og det vilde have været et saadant Brud med hele den danske Folkekirkes Tradition, at det slet ikke taaler Sammenligning med det, denne lille Lejlighedslov i den ene eller den anden Form vilde medføre. Det vilde have været et Brud med hele den danske Folkekirkes halvandet hundred Aar gamle Tradition, og det havde man fra den Side ønsket skulde ske administrativt uden at afvente den nye Grundlovs Ikrafttræden og uden at afvente Kvindernes Valgretsudøvelse. Der er ikke megen Logik deri, men der er megen Politik deri, anderledes kan jeg i alt Fald ikke se paa det. Jeg tror, at de Spørgsmaal trænger til Drøftelse, og jeg ønsker en Drøftelse af dem.

Jeg har ogsaa set, at et anset Venstreblad kunde ønske, at en eller anden kendt grundtvigsk Discipel vilde udarbejde en lille Bog, der klart og populært fremstillede de grundtvigske Frihedskrav. Ogsaa jeg vilde anse dette for overordentlig heldigt. Der er ganske vist mange, der er godt kendte med dem, men der er mange, der svæver i en forbavsende Uvidenhed om de grundtvigske, kirkelige Frihedskrav. At Kravet om Præstefrihed, Lærefrihed og Ritualfrihed hører med til Grundtvigs fornemste kirkelige Frihedskrav, derom kan der ikke være nogen Tvivl. At N. F. S. Grundtvig vilde have Religionen udskilt fra den offentlige Folkeskole, er lige saa vist. Men mange stejler, naar man ved Møder eller i Pressen siger det, og vil ikke tro det. Det vilde derfor være godt, om der kom en kort og klar Fremstilling af disse Spørgsmaal.

Nu er der ogsaa rejst et andet Spørgsmaal, nemlig det, om Kirkens Adskillelse fra Staten. Vi har ikke saa sjældent beskæftiget os med det her i Tinget, men det har været lejlighedsvis. Det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) har gjort det adskillige Gange, og jeg har ogsaa berørt det nogle Gange. Jeg husker, det ærede Medlem fra Vinderup en Gang stemplede den folkekirkelige Ordning, hele Folkekirken, som en hedensk Institution og mente, at den virkelig kristelige, religiøse Ordning kun var den frikirkelige, det frie Menighedsliv. Dette Spørgsmaal er nu rejst af Kirkeligt Landsforbund, og det glæder mig, at det er rejst fra den Side. Det er netop den Side, den kirkelige, religiøse, der er nærmest til at rejse dette Krav. Jeg kan ganske vist ikke bilige hele den Motivering, hvormed det fremsættes. Det forekommer mig navnlig forbavsende, at Kirkeligt Landsforbund